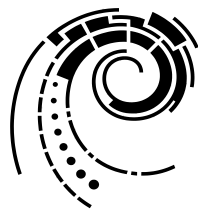

Nieuwegein

Toezicht Veiligheid & Leefbaarheid

Startnotitie Integraal Veiligheidsplan 2020-2024

Samen voor een veilig Nieuwegein

Raadsnummer

Datum 11 november 2019

Auteur Esther van der Burg

Versie 1.0

Inhoudsopgave

1	Wat is de beleidsopgave?	2
	1.1 Inleiding	2
	1.2 Historie	2
	1.3 De inhoudelijke opgave	3
	1.3.1 Afbakening	3
	1.3.2 Wat is de veiligheidsopgave in Nieuwegein?	3
	1.4 Missie en visie	4
	1.5 Bestaand beleidskader:	4
	1.6 Uitgangspunten voor het IVP	6
2	Hoe ziet het proces er uit en wie is betrokken?	7
	2.1 Het proces stapsgewijs	7
	2.2 Wie zijn er betrokken?	9
	2.3 Bestuurlijke rollen	10
3	Wat hebben we daarvoor nodig?	11
	3.1 Mijlpalen	11
	3.2 Financiën	11
	3.3 Communicatie	11

1 Wat is de beleidsopgave?

1.1 Inleiding

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde om fijn te kunnen leven, wonen, werken en recreëren. Veel partijen hebben hier invloed op, zoals ondernemers, maatschappelijke organisaties, politie en het Openbaar Ministerie en natuurlijk de inwoners zelf. Gezamenlijke inzet ter voorkoming van onveiligheid is alleen effectief als alle partijen op een goede manier samenwerken. De regie hierop is de verantwoordelijkheid van de gemeente. We stellen daarom een Integraal Veiligheidsplan op waarin we met de verschillende partners op het gebied van veiligheid afspreken hoe we gaan samenwerken aan een veilig en leefbaar Nieuwegein en wat de prioriteiten zijn de komende vier jaar.

Externe aanleiding

Volgens artikel 38b van de Politiewet stelt de gemeenteraad minimaal eens per vier jaar de prioriteiten/doelen vast die de gemeente nastreeft op het gebied van de openbare orde en veiligheid.

Resultaat

Het resultaat van het project 'Integraal Veiligheidsplan 2020-2024' is dat er een goed leesbaar Integraal Veiligheidsplan 2020-2024 en uitvoeringsplan 2020-2021 worden opgeleverd die in afstemming met inwoners, ondernemers, veiligheidspartners en betrokkenen binnen de gemeentelijke organisatie tot stand zijn gekomen.

Het integraal veiligheidsplan omschrijft de missie, visie, prioriteiten en doelstellingen voor de komende vier jaar. Op hoofdlijnen komt de aanpak aan bod en hoe dit georganiseerd wordt. Het IVP is een compact strategisch document. Voor de uitvoering van het IVP wordt jaarlijks een concreet uitvoeringsplan opgesteld. Dit uitvoeringsplan omvat schematisch welke instrumenten bijdragen aan de geformuleerde doelstellingen, welke concrete resultaten dit oplevert, wie de actoren zijn, wat de planning is en met welk budget.

1.2 Historie

Het huidige IVP 2017-2020 is in september 2016 (2016-223) vastgesteld. De officiële looptijd van het IVP is nog een jaar. Het nieuwe IVP willen we graag nog in 2020 in laten gaan. Dit biedt een betere aansluiting op regionale ontwikkelingen zoals de regionale veiligheidsstrategie 2019-2022 en de integrale veiligheidsplannen van de buurgemeenten (die deel uit maken van het basisteam Lekpoort) die in 2020 starten.

1.3 De inhoudelijke opgave

1.3.1 Afbakening

Het beleidsterrein veiligheid bestaat uit twee hoofdcomponenten: sociale veiligheid en fysieke veiligheid. Het integraal veiligheidsplan zal zich richten op sociale veiligheid.

Missie, doel en uitgangspunten met betrekking tot de fysieke veiligheid zoals rampenbestrijding, crisisbeheersing en brandveiligheid worden vastgelegd in het regionaal beleidsplan van de VRU. De Wet veiligheidsregio's schrijft voor dat het bestuur van de veiligheidsregio eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vaststelt. Het beleidsplan vormt hét strategische beleidskader voor de veiligheidsregio en beschrijft de koers voor de komende jaren. In de vergadering van het algemeen bestuur van 8 juli 2019 is het Beleidsplan VRU 2020-2023 vastgesteld. Intern, vanuit gemeenten en vanuit de crisispartners, is in het wordingsproces kritisch meegedacht over hoe de VRU zich in de komende beleidsperiode verder kan ontwikkelen. Het Beleidsplan VRU 2020-2023 is in onze gemeenteraad van 22 mei 2019 behandeld.

1.3.2 Wat is de veiligheidsopgave in Nieuwegein?

Er zijn verschillende aspecten van invloed op het veiligheidsgevoel. Tegenwoordig zijn we snel van alles op de hoogte. Dagelijks komt er een enorme informatiestroom op ons af en daardoor weten we wat er in heel de wereld speelt. Dit kan ook van invloed zijn op het veiligheidsgevoel van inwoners. Uit het leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek dat in 2018 is afgenomen blijkt dat 27% van de inwoners zich soms tot vaak onveilig voelt, in 2016 was dit 24%. Deze ontwikkeling is opvallend gezien de landelijke trend van dalende criminaliteitscijfers die zich verder voort zet. Dit betreffen voornamelijk de traditionele delicten, zoals bijvoorbeeld autokraak en woninginbraak. Ook in Nieuwegein zien we op deze delicten behoorlijke dalingen en ook de totale omvang van de misdrijven in Nieuwegein neemt af. De criminaliteit verschuift naar minder zichtbare delicten zoals ondermijning en cybercriminaliteit. Deze delicten zijn moeilijker in cijfers uit te drukken en met name ondermijning is ook minder merkbaar voor inwoners.

Het is de opgave voor de gemeente Nieuwegein en haar partners op het gebied van veiligheid om een integraal veiligheidsbeleid te ontwikkelen en tot uitvoering te brengen met als resultaat een verbetering van het veiligheidsgevoel (subjectieve veiligheid), het voorkomen van criminaliteit dan wel het verminderen van criminaliteit (objectieve veiligheid). De gemeente is regisseur van de veiligheidsaanpak, maar kan dit alleen realiseren samen met politie, OM, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners

Op basis van een veiligheidsanalyse zal het veiligheidsvraagstuk nader worden uitgewerkt.

1.4 Missie en visie

Waar staan we voor? Dit is het ideaalbeeld waar we naar toe willen werken.

Missie: *In Nieuwegein is het veilig en voelen bewoners, ondernemers en bezoekers zich veilig.*

Waar geloven we in? Hoe gaan we dat bereiken?

Visie: *Samen slagvaardig voor een veilig Nieuwegein*

De kernwaarden van de veiligheidsaanpak:

- *Samenwerken:* met inwoners, ondernemers, veiligheidspartners op lokaal, districtelijk en regionaal niveau. Alleen samen kunnen we een effectieve veiligheidsaanpak realiseren.
- *Focus:* er zijn altijd meer vraagstukken dan dat er capaciteit beschikbaar is. Dit dwingt ons tot scherp kiezen. Wat we doen, doen we goed.
- *Initiatief:* ideeën van inwoners en ondernemers om de veiligheid te vergroten ondersteunen we.
- *Preventief* waar het kan, *repressief* waar het moet: het liefst proberen we criminaliteit te voorkomen of te beperken. We zetten in op het beheersbaar houden van de situatie. Als dat niet lukt dan handhaven we en zetten passend bestuurlijk instrumentarium in en/ of vragen politie en OM hierop in te zetten.
- Veiligheid is *maatwerk*: Nieuwegein kent wijken en buurten met elk haar eigen kansen en uitdagingen. Als we het verschil willen maken, dan kijken we gericht wat waar nodig is.

1.5 Bestaand beleidskader:

De volgende documenten vormen een kader dat van belang is voor de totstandkoming van het IVP.

Landelijke veiligheidsagenda 2019-2022¹

Een maal in de vier jaar wordt door de minister van Veiligheid en Justitie de landelijke beleidsdoelstellingen vastgesteld ten aanzien van de taakuitvoering van de politie. De landelijke beleidsdoelstellingen zijn complementair aan de lokale veiligheidsagenda's. De landelijke veiligheidsagenda kent de volgende prioriteiten: ondermijning, mensenhandel, cybercrime en online seksueel kindermisbruik en executie (ten uitvoerleggen van straffen). Hier zijn op landelijk niveau beleidsdoelstellingen over afgesproken.

Daarnaast zijn er ook landelijk thema's die geen concrete beleidsdoelstellingen kennen, omdat daar al afspraken over zijn gemaakt binnen bestaande kaders of afspraken op een ander niveau worden gemaakt. Het gaat om de volgende thema's: bestrijding terrorisme en extremisme, high impact crime en mobiel banditisme, kindermishandeling en huiselijk geweld en personen met verward gedrag.

¹ Brief TK minister Grapperhaus Veiligheidsagenda (TK2413668) 14 november 2018

Regionale Veiligheidsstrategie 2019-2022

In de raadsvergadering van 28 maart 2019 is ingestemd met een positieve reactie op de Regionale Veiligheidsstrategie 2019-2022. Deze veiligheidsstrategie kent de volgende prioriteiten:

1. De aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit: drugscriminaliteit is effectief verstoord. Aanpak op districtelijke ondermijningsthema's, onaantrekkelijk pad voor jongeren.
2. Effectieve verbinding tussen zorg en veiligheid: versterken vroegsignalering en preventie, effectieve methodiek kwetsbare personen en huishoudens met complexe problematiek, informatiedeling tussen domeinen.
3. Cyberveiligheid: preventie en bewustwording, samenwerking en kennisdeling, bestrijden cybercrime

De prioriteiten van de regionale veiligheidsstrategie zijn tot stand gekomen op basis van input van gemeenten, politie en OM. Hoe bovenstaande prioriteiten invulling krijgen in Nieuwegein wordt nader uitgewerkt in stap 3 (zie verder hoofdstuk 2). Binnen het thema effectieve verbinding zorg en veiligheid vallen meerdere onderwerpen zoals bijvoorbeeld het thema huiselijk geweld. Ook komt in het voorstel voor prioritering het thema jeugdcriminaliteit terug, specifiek gericht op het voorkomen van jonge aanwas.

Coalitieakkoord 2018-2021: 'Samen maken we het verschil'

In hoofdstuk 5 komen de ambities op het gebied van veiligheid aan de orde.

'Nieuwegein kent door haar ligging redelijk wat grote-stadsproblematiek. We vinden het belangrijk dat iedere Nieuwegeiner zich veilig voelt in zijn of haar stad, zowel thuis als op straat. Het vergroten van de sociale en digitale veiligheid geven we vorm met inwoners en maatschappelijke organisaties zoals onderwijs en welzijnswerk. We reageren alert op signalen uit de samenleving, zowel bij daadwerkelijke criminaliteit (objectief) als de beleving ervan door inwoners (subjectief). Bij vermoedens van (ondermijnende) criminaliteit handhaven we adequaat'

Het college en de raad hebben structureel meer beleidscapaciteit voor OOV vrij gemaakt om de ambities te realiseren.

Uitkomsten van de strategische verkenning veiligheid met de raad.

In januari 2019 is gestart met de strategische verkenning veiligheid door de raad met een inspiratiesessie door Remco Spithoven. Vervolgens zijn er in de wijken Fokkesteege en Blokhoeve gesprekken gevoerd met bewoners. De input uit die gesprekken zal worden meegenomen in de veiligheidsanalyse.

Kort samengevat is de inhoudelijke opbrengst vanuit de strategische verkenningen de volgende: *ondanks de dalende criminaliteitscijfers in de politieregistratie neemt het veiligheidsgevoel niet echt toe. Maatregelen en acties op andere beleidsterreinen {buitenruimte, sociale cohesie etc.) zijn ook nodig om*

het veiligheidsgevoel te vergroten. Dat kan in iedere wijk anders zijn. Daarnaast zijn de meer traditionele veiligheidsmaatregelen belangrijk en die kunnen op een hoger niveau worden ingezet. Betrek daarbij dat gebeurtenissen elders in de wereld en dichtbij het veiligheidsgevoel belangrijk beïnvloeden.

En ook intern wordt afstemming gezocht met diverse afdelingen om aansluiting te vinden bij lopende en toekomstige projecten. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld de voorbereiding en implementatie van de Omgevingswet.

1.6 Uitgangspunten voor het IVP

Aansluiting Regionale veiligheidsstrategie 2019-2022

Belangrijke ketenpartners zoals politie en OM hebben zich gecommitteerd aan de regionale veiligheidsstrategie. Door aansluiting te zoeken bij de regionale prioriteiten weten we dat politie en OM zich hiervoor willen inzetten. Bovendien worden op deze thema's ook aanpakken ontwikkeld en zijn best practices beschikbaar, zodat we effectiever kunnen worden in de aanpak.

Vooruitkijken

Het IVP kent een looptijd van vier jaar. Het is daarom niet alleen belangrijk om een goede analyse te maken van de huidige veiligheidssituatie, maar ook om basis van trendanalyses te kijken naar de toekomst. Waar moeten we nu op anticiperen om zo erger te voorkomen?

Samenwerken aan een IVP

Het gezamenlijk tot stand brengen van het IVP moet ervoor zorgen dat partners zich betrokken voelen en ook zich ook daadwerkelijk de komende vier jaar willen inzetten om de doelstellingen die in het IVP worden genoemd te bereiken.

2 Hoe ziet het proces er uit en wie is betrokken?

2.1 Het proces stapsgewijs

Stap 1: Startnotitie

Doel van de startnotitie is om een gedeeld beeld te krijgen van het resultaat, de taakverdeling en de planning. De startnotitie is bedoeld om een formeel akkoord te krijgen vanuit het college om met een nieuw integraal veiligheidsprogramma te starten.

Stap 2: Veiligheidsbeeld en veiligheidsanalyse

Eerder werd door het Bureau Regionale Veiligheidsstrategie een gebiedsscan gemaakt. Deze wordt niet meer geleverd. Daarom gaan we als gemeente zelf aan de slag met een veiligheidsbeeld en een veiligheidsanalyse. Doel van het veiligheidsbeeld is om de objectieve en subjectieve veiligheid in kaart te brengen. Het veiligheidsbeeld wordt opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Inzicht in de veiligheidscijfers.
- Uitkomsten leefbaarheids- en veiligheidsmonitor.
- Regionale en landelijke trendinventarisatie.
- Input uit de strategische verkenning veiligheid.
- Lokaal en regionaal ondermijningsbeeld.
- Gesprekken met professionals: wat speelt er op dit moment en terugblik vorig IVP.
- Gesprekken met inwoners en ondernemers (zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande initiatieven bijv. wijkplatform, KVO-overleg).

Vervolgens volgt hier een analyse uit van de veiligheidsopgave. Dat biedt de basis om tot een voorstel te komen voor prioritering voor de komende vier jaar.

Stap 3: Prioritering

In het IVP bepalen we als gemeente Nieuwegein wat de prioriteiten worden voor de komende vier jaar. De indeling van de Regionale Veiligheidsstrategie Midden-Nederland 2019-2022 vormt een leidraad voor prioritering van de veiligheidsonderwerpen. Tijdens een informatieavond zal de raad worden gevraagd om reactie te geven op een voorstel dat gedaan wordt voor nieuwe prioriteiten. Tijdens deze avond is er ook ruimte om input te leveren op de prioritering. Mogelijk volgt hieruit een prioritering die is aangevuld met lokale prioriteiten.

Stap 4: Opstellen van een nieuw IVP

Aan de hand van de prioriteiten uit de stap hiervoor zal het IVP worden opgesteld. In het IVP zal op de verschillende prioriteiten naast de doelstelling ook de aanpak op hoofdlijnen worden geformuleerd. Bij het opstellen van het IVP worden interne en externe partners betrokken om mee te denken en te zorgen dat er aansluiting is op ander beleid (zowel intern als extern) .

Stap 5: Vaststellen van nieuw IVP door de raad

Het IVP zal in september 2020 ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.

2.2 Wie zijn er betrokken?

Gemeente

Veiligheid is een onderwerp dat heel de gemeentelijke organisatie raakt. Binnen de gemeente is het team openbare orde en veiligheid van de afdeling Toezicht, Veiligheid en Leefbaarheid de trekker van het integrale veiligheidsplan. De betrokkenheid van andere afdelingen is van groot belang om lopende zaken en ontwikkelingen op elkaar af te stemmen en zo meer effect te kunnen bereiken.

Bewoners

Bewoners zijn in de eerste plaats een partner van de gemeente bij veiligheid. Zij zijn degene die het meest merken van veranderingen op het gebied van veiligheid, maar ook degene die een wezenlijke bijdrage kunnen leveren aan de veiligheid op straat en het veiligheidsgevoel. Met de veranderende rol van de overheid verandert ook de rol van de burger in de aanpak van veiligheidsproblematiek. Steeds meer zal een beroep gedaan worden op de eigen kracht van inwoners.

Ondernemers

Betrokkenheid van ondernemers en het gevoel verantwoordelijkheid te hebben voor de aanpak van onveiligheid kan een belangrijk verschil maken in de aanpak van veiligheidsproblematiek. De eigen kracht van ondernemers om te werken aan veiligheid en onveiligheidsgevoelens is daarbij steeds meer van belang vanwege de veranderende rol van de overheid.

Politie

Bij veiligheid wordt vaak snel gedacht aan het optreden door de politie. De politie vervult een essentiële rol in het bevorderen van de veiligheid en in het optreden tegen criminaliteit. Niet altijd is het terecht dat enkel aan de politie wordt gedacht. Er zijn meer partners die een belangrijke rol spelen in het veiligheidsdomein. De politie zorgt wel voor een brug naar partners in veiligheid en vervult een rol in het sluitstuk van de veiligheidsketen, daar waar repressief optreden noodzakelijk is.

Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Daarnaast heeft het OM gezag over de opsporingstaken van de politie, waarmee een belangrijk deel van de politiecapaciteit is gemoeid. Voor de gemeente is het OM een belangrijke samenwerkingspartner, zeker waar het gaat om de aanpak van veelplegers, jeugdgroepen en georganiseerde criminaliteit.

Maatschappelijke partners

In Nieuwegein is er een breed palet aan maatschappelijke organisaties die een rol hebben in de veiligheidsaanpak. Met woningcorporaties wordt veel samengewerkt in de aanpak woonoverlast, maar bijvoorbeeld ook bij het optreden tegen een hennepkwekerij in een woning. Movactor heeft een cruciale rol in de verbinding met de jeugd. Wat leeft er op straat? Daarnaast zijn er nog vele andere partners van belang zoals verenigingen, scholen en welzijnsorganisaties.

Samenwerkingsverbanden:

Veiligheidshuis

Het Veiligheidshuis Regio Utrecht, waar Nieuwegein bij is aangesloten, draagt zorg voor het aansluiten van preventie, repressie en nazorg op een aantal gebieden. Veelplegers, jongeren en ex-gedetineerden zijn hier voorbeelden van. Op één fysieke plek werken de deelnemende partners aan het voorkomen van recidive, verbeteren van leefomstandigheden en structureel aanpakken van achterliggende problemen bij verdachten.

Bureau Regionale Veiligheidsstrategie en RIEC

Naast lokaal werkzame partners zijn er ook regionaal gezien strategische samenwerkingsverbanden. Het bureau Regionale Veiligheidsstrategie en het RIEC zijn voorbeelden van dergelijke organisaties die als netwerkpartner een rol kunnen spelen in de aanpak van veiligheid.

2.3 Bestuurlijke rollen

Gemeenteraad

De gemeenteraad bepaalt de prioriteiten voor het IVP en stelt het nieuwe IVP vast.

College van B&W

Het college stelt de startnotitie vast en bereidt de prioritering en het IVP voor op besluitvorming door de gemeenteraad en is uiteindelijk belast met de uitvoering van de gestelde kaders.

Burgemeester

In zijn rol als portefeuillehouder Openbare Orde en Veiligheid is de burgemeester inhoudelijk betrokken bij en opdrachtgever voor het integraal veiligheidsplan.

3 **Wat hebben we daarvoor nodig?**

3.1 **Mijlpalen**

Processtap	Wanneer gereed	Betrokkenen
Startnotitie IVP	19 november in college	College instemmen met notitie, ter informatie naar de raad
Veiligheidsanalyse	Okt-jan	Bewoners, ondernemers, veiligheidsprofessionals
Prioriteren	4 februari collegevergadering Maart avond van de raad	College afstemmen prioritering Prioriteiten afstemmen met de raad
Opstellen IVP	jan-mei	Kernteam + afstemming intern + extern
Opleveren IVP	7 juli college 24 september raad	IVP naar college Vaststelling IVP door de raad

Aan de totstandkoming van het IVP zal gewerkt worden met een compact kernteam. De projectleidersrol wordt vervuld vanuit team OOV. Daarnaast maken een communicatieadviseur en wijkcoördinator deel uit van het kernteam.

3.2 **Financiën**

Voor het tot stand komen van het nieuwe IVP zal gebruik worden gemaakt van het bestaande veiligheidsbudget. Vanuit dat budget kunnen o.a. de kosten voor bijeenkomsten worden gedekt en het ontwerp van het IVP. De inzet van medewerkers komt uit de bestaande formatie.

3.3 **Communicatie**

Tijdens het proces van opstellen van het IVP zijn er veel momenten waarop met externen contact wordt gemaakt. De communicatie is daarom van groot belang in dit proces, want we willen het graag samen doen. Met name de manier waarop het gesprek met inwoners en ondernemers wordt gevoerd is van belang. Er zal nog een aparte communicatieplanning worden opgesteld.

Bij het opstellen van het nieuwe IVP willen we gebruik maken van ervaringen van aanpakken/ initiatieven binnen de gemeente waarbij nauw is samengewerkt met bewoners om hier van te leren en ook direct toe te kunnen passen voor het nieuwe IVP.